

SI VOLEU ÉSSER PADRINS DE DOLOR
DELS INFANTS DISSORTATS
ACOLLITS AMOROSAMENT

AL

"SANATORI-ESCOLA D'INFANTS INVÀLIDS
PER PARÀLISI INFANTIL"

DE LA

"LLAR INFANTIL NARCISA FREIXAS"

en el qual se'ls dona estada franca, amb tracta-
ment mèdic, jocs, i ensenyança, per tal de tornar-los,
tot el que es pugui, a la normalitat, i fer-ne homes
útils per a ells i per a la pàtria

COMPREU I PROPAGUEU AQUEST LLIBRE
PERQUÉ ELS BENEFICIS QUE PUGUI PRODUIR LA SEVA VENDA
SÓN PER A POSAR EL SABORÓS PA DE CADA DIA
EN LA TAULA BEN PARADA
DEL SANATORI-ESCOLA.

SI JA EL POSSEIU AQUEST LLIBRE, ADQUIRIU-LO PER A FER-NE OFRENA
A UNA ESCOLA, A UN INFANT FAMILIAR, O AMIC.

6 LLIBRES
EN
UN VOLUM

46 CANÇONS D'INFANTS
70 DIBUIXOS - 180 PLANES

BIOGRAFIA
AUTÒGRAFS
POESIES

PREU: 5 Ptes.

PRÒLEGS
DE

Felip Pedrell

Dolors Moncerdà de Maclà

Francesc Sitjà i Pineda

Santiago Rusinyol

Ignasi Iglesias

Victor Català

Àmadeu Vives

Dimensions: 12 x 14 cms.

Aquest llibre es tramet per correu contra reembossament de 5-50 ptes.
l'ent la comandà per escrit a Rambla de Catalunya, 56, 1.er. - Barcelona.

ELS INFANTS PARALÍTICS

De tots els actes que podem portar a terme durant la nostra vida, posant-hi tot el cor i la més ferma bona voluntat, és el més pur i noble, aquell que als infants porta benefici, perquè són el més gentil d'aquest món, i l'esperança de la pàtria. I l'amor a l'infant, tots tenim el deure de sentir-lo; així aquells qui són pares amantíssims, com aquells a la llar dels quals, no hagi descendit la benedicció de Déu. Desitjo, doncs, parlar d'infants; però d'infants dissortats, entre els que més ho siguin.

Però, quin és l'infant tan dissortat, que en veure'l solament, els nostres ulls espurnegen?

Aquell que no ha conegut l'amor de pare i mare?

Doncs bé; jo en conec, d'aquells de qui us diria que ho són tant, si no fos que aquell dolor, és el més punyent de la vida. Perdoneu-me, doncs, si en parlar d'ells us faig espurnejar els ulls; però la culpa no és pas meva, si hi ha tant de dolor en aquest món. Déu ho ha fet així i Ell sap perquè ho ha fet. Potser per donar a l'home, l'ocasió que a vegades plori, i se li entendeixi el cor. Dissortat d'aquell qui no plora, o no vol plorar. Perquè el plorar, és el tresor més pur de l'home.

Jo bé voldria escriure avui i sempre, per contar històries de meravelles. Obrir una capseta, de la qual sortís música de cascavells i campanetes. Però, ai las, que això no em serà pas possible ara, perquè la ploma, que un infant adolorit, ha posat en les meves mans per a que escrivís, no ha estat pas arrencada de les ales de l'àngel més bo, sinó de les ales del diable més negre; i la tinta amb què l'ha humitejada, no ha estat pas melmel·lada, sinó fel del més amarg.

Aquest infant tant dissortat de que vull parlar-vos, és aquell infant que tot just vingut a la vida, quan és la joia de la llar, i l'alegria dels seus pares, esdevé paralític per haver estat víctima de la terrible paràlisi infantil, esdevinguda sobtadament, i a voltes en l'espai d'unes hores, com una innocent febrada. I aquests infants, gairebé sempre pàrvuls, abans com un pom de flors, es veuen canviats a l'impuls d'una vareta màgica infernal, en vells prematurs. I així restarien per un sempre més, si d'ells no es tingués cura amb amor paternal.

A tots aquells que diguin que, per sort, no són molt nombrosos els infants que han estat flagellats per la paràlisi infantil, jo els replicaré que si no es veuen és perquè resten amagats a la pobra llar, on passen una vida trista, per a ésser un calvari per als seus pobres pares. Pregunteu a la mare d'un infant paralític, i ella us donarà com a mínim almenys d'una dotzena d'aquests

infantons. Aneu als hospitals i asils, sigui a les sales o als dispensaris, i sabreu el que és la dolor d'una mare i d'un infant. Allí, i en l'espai dels millors anys de la meua vida, els quals mai més no tornaran, he viscut la dolor de mil caires vius que colpeix la humanitat. El sofrir del vellet cancerós i el sofrir de l'infant paralític. I he vist com les mares hi portaven en braços els fills del seu cor, dies i més dies que no tenen fi. Però també he vist com aquestes mares, i llurs infants, desapareixien del lloc de tractament, a voltes per desengany, d'altres per manca de temps, i gairebé sempre, ai las!, per manca de forces. Perquè una mare, per bona que sigui i per molt que estimi el fill, també les acaba les forces, i més encara, quan està fatigada per un treball penós, a l'obra-dor o a la fàbrica.

Jo he vist també aquells infants, i anys després, a la seva llar adolorida, abandonats en un recó, i a terra, perquè no caiguessin, caminant amb peus i mans, talment com si no fossin éssers semblants a nosaltres.

Els seus membres s'han aprimat i han agafat mal gest, perquè una mà amorosa no ha tingut cura de posar-hi remei, quan encara s'hi era a temps, amb els poderosos mitjans amb què compta avui la medicina, la cirurgia, i l'ortopèdia. I així, aquests infants, els vejem després tristos invàlids de cos i d'esperit, quan ja són homes. Homes! Perquè, si el cos s'ha aprimat i esllanguit, també s'ha aprimat i esllanguit la intel·ligència per manca de cultura, puix que aquests infants, que han mort físicament, moriran també espiritualement, i més, si per ésser fills de classes modestes, la mare, per tenir a la llar altres infantons i l'espòs, dels quals ha de tenir cura, o bé per haver de guanyar-se la vida al peu de la màquina de cosir, no pot portar-los ni al lloc de tractament, tan llarg que gairebé sempre dura anys, ni a l'escola per a ensenyament.

I jo em preguntava davant tanta dolor: ¿No seria una obra d'amor i de cultura, donar a aquests dissortats germanets nostres, un lloc agradós i dolç, el qual fos per a ells un sanatori i escola alhora? I si a la fi del tractament corporal no havíem pogut salvar el cos, hauríem salvat, almenys, aquella ànima pura i fresca i mal·leable, aquella intel·ligència que porta en si tots els tresors, fent apte l'infant perquè en sortir del sanatori-escola pogués anar, amb profit a les escoles d'ensenyament superior. I l'infant no hauria pas perdut el temps.

Jo diré a aquells que per no conèixer el dolor a la seva llar, sentin el dubte que pugui existir, i amb tanta intensitat, a la llar dels altres, que s'imaginin per un mo-

ment que són pares amantíssims d'infants, els quals, per fruir de normalitat en tots conceptes, viuen enmig de joguines i rialles, essent tot el goig de la llar. I que tot d'una fa la seva aparició la terrible paràlisi infantil, amb la mateixa senzillesa com ja he dit, que una innocent febrada. L'infant ha anat a dormir sa i normal, i desperta invàlid. I un vellet prematur fa la seva aparició, al cim d'aquella muntanya que era tan alta i assolellada per a fer-ne un calvari.

Es aleshores quan es presenta el paorós problema, el qual no en serà tant, si l'infant pertany a classe benestant, puix que res no li mancarà. Ni metge, ni dispendiosos mitjans de tractament, ni joguines, ni mestre que li ensenyi amb amor, a la pròpia llar de l'infant, tot allò que pugui educar el seu esperit.

Però, malauradament, la cosa no serà tan planera si l'infant pertany a la classe modesta o treballadora. Perquè bé comprendreu que a la mare no li caldrà altra cosa que portar en braços el fill del seu cor, primer al lloc de tractament, i després a

l'escola. Però, ai las!, aquesta és tasca feixuga i llarga, per a una pobre mare ja fatigada pel treball, i a la fi resta l'escola allunyada de l'infant, com així el tractament. I heu-vos ací un problema corporal i un problema espiritual, perquè, de vegades, la intel·ligència és l'única cosa que restarà als infants que hagin estat víctimes de la paràlisi infantil, per al dia de demà quan siguin homes.

I pensant en aquest dolor, jo, que sóc un somniador, somniava la creació d'un Sanatori-Escola d'infants invàlids, relativament guaribles — puix que les meves forces no arriben pas a poder fer un asil per a inguaribles — aixoplugant-lo sota el mantell protector de la "Llar Infantil Narcisa Freixas", la qual tindria cura del petit sanatori-escola, com mare amorosa del fill del seu cor. I així honoraria la memòria de la meua mare, protegint els infants que ella tan estimava, i d'aquests, els més dissortats.

Aquells que per llur invalidesa, no poden jugar, ni anar a l'escola a aprendre.

DIADA DE REIS

Jo tinc una caseta, gentil com el somni d'un infant, i amorosa com el bes d'una mare, en la qual la meua, la compositora catalana Narcisa Freixas, al cel sia, tenia posat tot el seu cor, potser perquè en ella va compondre les seves més tendres cançons, les quals segurament varen ensenyar-li els rossinyols que dia i nit canten en el bosc meravellós i amable d'aquesta casa que jo tant estimo.

Doncs bé, amics: jo, que ja no sóc infant, però que tinc encara l'ànima d'infant — i que per molts anys sigui —, perquè em permeto el luxe de somniar i veure les coses de color de rosa, pensant en els dissortats infants dels quals us he parlat i també en la meua caseta, vaig tenir un ensomni, i per tal de portar-lo a la realitat, vaig prendre una ploma, arrencant-la aquesta vegada, però, de les ales del bon àngel que inspira el bons somnis, i, amb ella, posant-hi la màxima atenció, vaig escriure una lletra als Reis d'Orient, la qual vaig posar en aquella sabateta petita, petita, en la qual, però, tantes llaminadures i joguines caben.

I, allò que els demanava, els bons reis m'ho han portat. M'han portat una casa de nines.

Es a dir, m'han portat la força i l'impuls espiritual perquè jo pogués fer, de la meua casa, la caseta de nines que tant desitjava; una petita i amorosa llar d'infant.

I com que em penso que encara no hauréu somrigut prou, us diré que me l'han portada, amb nines i tot, els meus reis d'Orient.

L'una es diu Rosa, l'altra Núria, l'altra Maria Anna, l'altra Montserrat, i l'altra Margaridó. I el menudet Jordi, és la nina de totes aquestes nines, tan nines com ell.

Si la veiéssiu, amics, aquesta casa de nines! En la seva façana i de cara al sol hi ha una llegenda que diu: "Llar Infantil Narcisa Freixas". Petit sanatori escola, per a donar guariment, jocs i ensenyança, als petits infants que siguin invàlids, per haver estat víctimes de la paràlisi infantil.

Podeu ben creure, amics meus, que més gentils hostes hi hauria en aquesta caseta d'infants, i amb dolços noms, si els bons Reis que me l'han portada, haguessin tingut la seguretat que jo, com a bon pare, podia posar per a ells, i, en la taula ben parada, aquell pa de cada dia tan saborós, el qual Déu ens doni sempre. Aquest pa que jo no tinc en l'abundor que voldria, per a partir-lo amb l'infant dissortat, però que jo sé que vindrà, perquè tinc fe i esperança, i em serà portat per tots aquells que vulguin ésser padrins de dolor, esdevenint així com uns patges dels meus bons Reis, els quals, ai las!, ja no poden fer res més, perquè prou que han fet, i en aquests temps de fredor, de repetir el miracle dels pans i dels peixos.

Jo se que aquest benèit pa-te de venir, i ell serà pastat amb el llevat de tendresa de les pures melodies, que són les cançons de la compositora catalana, que fou la meva estimada mare; aquestes cançons, de les quals, digué l'eminent mestre Felip Pedrell, que tenen tota la puresa, i tota la tendresa, del cant del russinyol, les quals seran adquirides per tots aquells qui vulguin ésser padrins de dolor, dels infants acollits al sanatori escola.

I heus ací, com aquest serà tot ell fill de Narcisa Freixas. Veieu:

Es fet en una caseta que fou amor de la compositora.

D'ell tindrà cura, com a metge, el seu fill amantíssim, essent mare amorosa dels seus gentils hostes, la seva esposa.

I el pa saborós de la seva taula ben parada, hi serà posat per les filles espirituals de Narcisa Freixas, que són les seves cançons:

No cregueu pas, pacients lectors meus, que tot sigui dolor, en la meva casa de nines, en la meva llar d'infants. Com ja us he dit, els ocells canten i reflen tothora, i els arbres del bosc deixen caure les seves fulles damunt la teulada com pluja de flors, tant per a alegrar la Núria i el Jordi i llurs companys, com per donar la benvinguda als infants bons i normals—padrinets de dolor—, els quals vinguin a visitar els germanets que no ho són, per tal de portar-los el consol d'unes hores de companyonia, i jugar al bosc amb ells, amb la qual cosa res no hi perdran. Perquè jo tinc en la meva "Llar Infantil", mare amorosa del sanatori escola. Una Biblioteca Infantil, amb llibres de contes i rondalles i històries meravelloses. I també un Teatre d'Infants, amb més de cent seients acollidors, en el qual es podran veure i escoltar les facècies i paraules plenes de seny, que els diran els vells amics dels infants, en Titella, la Cristeta, en Cristòfol i el Dimoni escuat. I també gaudir en aquest Teatre, de festes d'art, i conferències, i

concerts, i projeccions de cinema educador, en els quals actes, cooperaran generosos artistes, que ja s'han ofert, per tal de fer reeixir l'obra de cultura, d'amor i de germanor, que ha de desenvolupar-se en aquesta llar d'infant dissortat, Casa de nines filla d'un somni i d'una bona voluntat i d'un amor filial i patri, la qual ha d'esdevenir, si la sort ens acompanya a la meva esposa i a mi, el casal de germanor que encara no tenen els infants. I si avui és petit, ell farà soroll, encara que només sigui per allò que "en el pot petit hi ha la bona confitura", i "com més petita és la nou, més soroll mou".

* * *

Jo veig, en un matí clar de primavera, la cara trista de l'infant trist, darrera els vidres de la finestra d'aquesta caseta, que és la seva llar.

Les orenetes fan llur niu en aquesta finestra, i les roses hi creixen sense espines.

De sobte, l'infantriu amb joia plena, en albirar al lluny una corrua de gent menuda que s'acosta, portant una ofrena a la mà com si fos un pom de roses.

Oh! diu, Són els patges dels bons Reis d'Orient que porten joguines i dolços.

No, infant. Es quelcom millor encara! Són els infants bons de les escoles, gentil exèrcit de pau i amor, els quals, capitanejats pel pare mestre, vénen avui, com vindran altres vegades, fins a fer-ne un costum, per tal de portar-te el dolç consol de la seva visita i companyonia, ensems que jugar amb tu, i passar un jorn agra-dós a ple bosc, i tornar a ciutat amb el cor més obert i el cap més despert.

I tot el dia, el bosc de la Llar Infantil, és ple de jocs i cants d'infant, en festa memorable, que no serà pas la darrera, oïda.

I no sabreu pas qui canta més i més fort. Si els ocellets als arbres, o els infants a la terra.

PADRINATGE DE DOLOR

En Cisquet és un gran minyó de quatre anys, d'allò que nosaltres en diem més trimpat que un ginjol i més eixerit que un pèsol.

Té la cara torrada pel sol de tot temps, i de tant córrer per les vinyes picotejant raïms, pels camps de blat empaitant les papallones, i fent rams de roselles, i per l'era de casa seva, darrera dels pollets, tan gentils i enjogassats com ell.

En Cisquet és bon minyó. No es toca el nas, ni es xucla el dit, ni es menja les ungles. I per això l'estimen els seus pares, i així els veïns, i el senyor mestre, i fins el gos "Fidel", que mai no el deixa, com si tots dos fossin una sola persona.

Una nit, talment com feu tots vosaltres, amics meus, en Cisquet anà a dormir, perquè la son-soneta el demanava. La mare el senyà, ell va dir amatent el Parenostre, i aleshores en "Sunyé" va agafar-lo amorosament entre els seus braços. Però aquella nit, en Cisquet no va dormir tan plànerament com altres nits.

—Què tindrà el meu fillot? — es preguntava la mare.

Prou que ho va veure la pobra, l'endemà, en voler llevar-lo.

En Cisquet no bellugava un bracet, i les cametes li penjaven, com si fossin mortes.

I aquell alegroï minyonet, que el dia abans era un pom de flors, s'havia tornat tot d'una com un vellet, colpit per la vareta màgica de la mala fada que té per nom paràlisi infantil, i flagella als infants amb traïdoria i d'una manera insospitada.

I com que en Cisquet està baldat ara, i ha de passar la vida assegut en una cadireta petita com ell, i no es pot moure, els raïms de les vinyes es marceixen de tristot, i fins les roselles no són tan vermelles, i els pollets s'aclofen sota les ales de la lloca, i el bon gos "Fidel" plora.

¿L'heu vist mai plorar, un gos? Es la cosa més trista d'aquest món.

Prou voldria en Cisquet ésser acollit al Sanatori-Escola de la "Llar Infantil Narcisca Freixas", posat enmig de bosc i cants d'ocells, en el qual es dona estada franca, mitjans de guariment, jocs i cultura als petits nens invàlids per paràlisi infantil. Però, ai las!, que si en aquest Sanatori res no hi manca per aquests nens, com

que ell no té altres mitjans de sosteniment que la bona voluntat dels infants, l'ajut de la Llar Infantil, mare amorosa del Sanatori-Escola i la venda dels llibres que contenen les Cançons d'infants de Narcisca Freixas, els nens que al Sanatori s'acullen han d'ésser poc nombrosos, perquè a voltes hi manca el pa nostre de cada dia, el qual tots nosaltres tenim a bastament.

I en Cisquet resta sol a la seva llar adolorida, allunyat de tot guariment que el torni a la normalitat per fer-lo home, i també dels jocs amb els seus companys, i de l'ensenyança de l'escola. ¿Compreneu dolor més gran per a un infant, que no poder jugar i aprendre?

I el pobre Cisquet, que també pensa, com pensen les papallones i les formigues, es pregunta en les seves hores de solitud:

—Si aquell que quan el bategen té el seu padrí; si aquell que quan el confirmen té el seu padrí; si aquell que quan es casa té el seu padrí; si aquell soldat que va a la guerra té el seu padrí, ¿per què no ha de tenir el seu padrí aquell que pateix?

Padrinatge de dolor!

El padrinatge més bell de la terra.

I aleshores en Cisquet, amb un sanglot de dolor i amb les llgrimes als ulls, diu a la seva mare:

—Mare, mareta, ¿qui voldrà ésser padrí d'en Cisquet?

I jo, que sento aquest plany dintre el meu cor, vull dir ara al pobre amic:

"No ploris, no, Cisquet. Si la meua veu no és prou forta i poderosa, perquè entri en totes les llars, travessant les muntanyes més llunyanes, i les dures parets de les cases més tancades, tu no hi tens cap culpa, i tu entraràs a la llar d'infant, perquè és la meua, i porta el nom de la meua mare, i és per a donar la joia i el guariment i l'ensenyament als infants més dissortats, que no poden jugar ni aprendre.

Hi entraràs, encara que jo, que no tinc altres béns que aquells que el treball dona, i un gatet negre i un goset blanc per amanyagar-te en les hores de solitud, hagi de partir amb tu la meua taula i el meu pa.

I allí viuràs amb la Núria, la Montserrateta, la Maria Rosa, la Margaridó, la Maria Anna i el menudet Jordi, que és la nina d'aquestes nines tan nines, com ell i com tu.

LA TAULA PARADA

Veus amigues dels infants m'han dit que calia que jo posés en lletres de motllo les meves lamentacions, ja que tal com està la cosa, el meu silenci seria en perjudici dels mateixos infants als quals jo vull protegir. Solament us prego que no volgueu veure en els meus escrits cap petició, perquè jo solament parlaré del que em costa tenir el pa de cada dia per als meus infants invàlids per paràlisi infantil, i de com això és causa que jo no pugui tenir més oberta la porta del sanatori-escola i de com espero resoldre aquest dolor, amb l'ajut d'un petit llibre, en el qual hi ha l'ànima de la meua mare. Dit això, penso que restaran satisfetes aquelles bones persones. I jo també restaré més conformat a la meua sort, i ningú no podrà dir-me que si la meua petita obra d'amor i de cultura no creix, és perquè jo no l'he posada en coneixement dels meus conciutadans.

Us parlaré d'una taula ben parada.

Quan hom té bona gana, i àdhuc quan certa desgana s'ha ensenyorit de nosaltres, oi que fa de bon seure en un seient de braços acollidors i amables, i entorn d'una taula ben parada?

Aquelles tovalles blanques, aquella cristalleria de brillants reflexos de blau de mar, amb llurs copes plenes d'aigua pura i cristal·lina, o del bon vi de la bóta del recó, que quan el beveu les llàgrimes us llisquen cara avall de pur goig. Aquella sopa que fumeja, i us escalfa el nas quan la mengeu. Aquelles plates que van succeint-se l'una darrera l'altra, plenes de bons menjars, i tots ben bons. Aquella fruita fresca i regalada — és un dir — i de colors tan vius, que fins semblen banderoles que onegen al grat del vent. Aquelles laminadures, més dolces que la melmel·lada...

Quan a migdia i a la nit, en tornant del treball o de l'estudi, us asseieu a la vostra taula ben parada, digueu-me, amics: ¿heu pensat alguna volta en l'esforç, i a vegades el dolor, que representa aquesta taula parada, per aquell pare, aquella mare, aquell bon avi, aquell generós padri, o aquell amic, que ha hagut de parar-la per a vosaltres? Jo penso que no.

Doncs bé, amics meus. Això que vosaltres no feu, ho faig jo ara, i tres vegades cada dia! en pensar com, i de quina manera, pararé la taula ben parada, perquè res no hi manqui, entorn de la qual i plenes d'una gana esfereïdora, s'hi asseuen joïoses aquelles tendres i dissortades criatures, acollides com a nines, a la casa de nines que els reis van portar-me, fent-me reviure el miracle dels pans i dels peixos, la qual casa de nines porta aquest nom per a mi tan dolç, de "Llar Infantil Narcisa Freixas", per a nens invàlids per paràlisi infantil, creada amb amor filial, com

a millor record i homenatge a la compositora catalana, en la qual jo, ple d'amor, els dono estada franca, mitjans de guariment, jocs i ensenyança. Perquè la meua esposa i jo som avui, i segurament pel nostre mal cap, com uns pares amantíssims d'uns quants fills, que no són fills nostres, però que ho són. Ho enteneu això? Segurament que no, i confesso que jo tampoc. Però segurament ho entendran els vostres pares.

Sortosament, amb treball i bona voluntat, nosaltres anem sortint-nos per ara de totes aquestes trifolques. Si sapigués que no ho heu de dir a ningú, us confessaria que fins amb sacrifici personal. Però, aquella taula ben parada... Aquella taula ben parada és el nostrè turment! Perquè les nostres nines, quan obren la boqueta i mouen les dentetes, ho fan amb tant delit, i tanta gana, que hom diria que s'ens mengen de viu en viu, potser amb la intenció de deixar-nos amb la pell i els ossos. I pensar que seriem feliços si tinguéssim per a parar la taula ben parada, solament aquella quantitat que una família benestant esmerça en un mes per llaminadures, una dama elegant en perfums, o un home poderós pel diner, en els seus cigars. O bé amb unes guardioles, en les quals, i a l'impuls de la bona voluntat, hi caigués cada dia aquella moneda de cinc cèntims, la qual no serveix ni per a una futilesa, però que pot eixugar una llàgrima.

I que aquests diners d'estalvi i bona voluntat i germanor, servissin per a adquirir el petit llibre de "Cançons d'Infants", de la compositora catalana, puix que ell, ultra ajudar a parar la taula ben parada per a uns gentils hostes, seria un joïell per la biblioteca de qui el posseeixi, i un record perenne dels seus sentiments generosos.

Ja sé que algú em dirà: ¿Per què l'emoliques tant i et busques tants mals de cap?

Però jo respondré: Si en aquest món tot fos plaer i culte al jo, ¿amb quina cara ens presentariem en l'hora dolça, davant d'Aquell que va dir: Deixeu que els infants vinguin a Mi?

I encara que no fos per això, penseu que tots tenim el deure de donar el nostre generós impuls per tal que el món rutlli, i no hi hagi en ell cap infant que pateixi.

Sembrem infants que no pateixin i col·lorem homes forts i generosos.

Per això, abans de plegar la taula, i desar les tovalles, vull canviar la vella cançó, "quan el pare no té pa, la canalla fa ballar", per aquesta altra, més nova i més humana:

"Quan el pare no té pa, per teni'l s'ha d'enginyar".

UN LLIBRE ÉS LA MILLOR COSA D'AQUEST MON

Vaig a parlar-vos d'un gran llibre pel seu contingut, i podem dir també d'un llibre molt gran per les seves dimensions. Figureu-vos: Té 26 centímetres d'alçada, per 31 centímetres d'amplada i per 3 centímetres de gruix, i 510 planes il·lustrades amb 133 dibuixos a quatre i cinc colors, molts d'ells a plana sencera. L'edició del llibre, limitadíssima i de bibliòfil, és tota ella litogràfica, i l'enquadernació luxosa de pell, porta aquesta inscripció amb lletres d'or: "Obres de Narcisa Freixas. Edició d'homenatge. MCMXXXVIII".

Aquest llibre, doncs, de gran riquesa literària i musical, com ja us explicaré, editat amb amor filial en època de gran dolor per a mi i per a Catalunya, no és pas un llibre qualsevol. És obra de pàtria i d'art, i potser cosa única. Així ho asseguren aquelles persones que l'han vist i saben allò que és un bon llibre, sortosament més nombroses que aquelles per a les quals, no hi ha llibre millor que un llibre o talonari de xecs.

Si voleu seguir-me, amics, jo us ensenyaré aquest llibre com aquell que ensenya un palau meravellós de conte de fades. Anirem separant les seves fulles una a una, com aquell que separa les fulles d'una rosa, perquè tot el llibre ho és una flor. Perquè ell és ple de cançons, i les cançons són flors per a l'ànima, com les flors són cançons per als ulls i per als llavis que les besen. I jo me l'estimo molt aquest llibre, perquè ell m'ha donat moltes alegries i moltes penes. L'estimo, com el pare estima el fill que més l'ha fet sofrir. El meu patir és l'edició tan dispendiosa d'aquest llibre. La meua més pura alegria fou quan jo vaig posar el primer exemplar, tal com vaig prometre, dintre l'arca santa on la meua estimada mare dorm i reposa a l'empar de Déu i de la bandera de la pàtria, al costat del meu bon pare, traspasat vint dies després que ella. I altra alegria per a mi, ha estat que, biblioteques nacionals d'arreu del món me l'hagin demanat aquest llibre.

Obrim, doncs, les portes d'aquest llibre i entrem al palau meravellós:

Dibuixos i més dibuixos, deguts a l'excel·lent artista Torné Esquiús.

Pròlegs de plana sencera, de Felip Pedrell, Dolors Moncerdà de Macià, Sitja i Pineda, Santiago Rusinyol, Amadeu Vives, Víctor Català, i un gran honor encara, l'últim pròleg degut a la ploma de l'immortal Ignasi Iglésies.

Després, autògrafs de Lluís Millet, Lamothe de Grignon, Enric Morera, Frederic Mistral, Enric Granados, i encara més; poesies de Noguera Oller, Sitjà Pineda, Dolors Moncerdà, Tomàs Estruc, Joan Maragall, López Picó, Mercè Gari, Apelles Mestres, Rusinyol, Artur Masriera, Josep Carner, Narcisa Freixas, Martí Folguera, Pompeu Creuet, mossèn Jacint Verdaguera, Eveli Dòria, Joan M.ª Guasch, i Barrera, Josep Masó y Ventós, Anna de Vallaura, Jaume Sabartés, Angel Guimerà.

I refilant les 46 cançons per a nens i nenes i les 62 cançons per a damiselles i joves, i les sardanes, i la música dispersa, per a piano, violí i violoncel, que conté el llibre, hi veureu a mils els rossinyolets que salten i brinquen joiosos, pels filferros de la pauta musical.

Ja veieu, doncs, que no us enganyo en dir-vos que aquest llibre és un llibre gran, i és un gran llibre. Ell és fet amb l'ànima de la meua mare, la compositora dels infants, Narcisa Freixas, i ha servit per a donar la felicitat als infants dissortats, als quals ella tant estimava. Aquells infants invàlids, però sovint guaribles, si d'ells es té cura amb amor, i els quals per manca de medis, no poden ésser guarits, ni poden anar a l'escola a aprendre.

Compreneu dolor més gran per a un nen, que no poder jugar ni aprendre?

Però si aquest llibre gran no es ja a la venda, jo vull donar-vos a vosaltres, l'oportunitat de posseir per a la vostra biblioteca, ensems que feu una obra bona, si no aquest gran llibre, del qual acabo de parlar-vos, aquell altre més petit, que us ha estat presentat, en la primera plana d'aquest recull d'escrius, publicats en el periòdic infantil "En Patufet", el qual no volgué deixar-me sol en la meua croada d'amor al trist infant invàlid. *Aquest llibre, també infant, és absolutament idèntic, en negre però, al llibre gran de vius colors, en quant a la part infantil es refereix.*

Compreu-lo, doncs, amics, i propagueu-lo aquest petit llibre, puix que els beneficis que pugui produir la seva venda, a part del treball i la bona voluntat d'un fill, i el suport estiuc de la Llar Infantil, és l'únic mitjà de sosteniment del Sanatori Escola, en el qual, uns petits infantons dissortats, hi tenen la seva llar.

Si no fos així, jo no m'atreuria pas a demanar-vos això que us demano de tot cor.

SANATORI I LLAR INFANTIL

BOSC

BIBLIOTECA D'INFANTS

"SANATORI - ESCOLA D'INFANTS INVÀLIDS PER PARÀLISI INFANTIL"

PER

DE LA

"LLAR INFANTIL

NARCISA FREIXAS"

SITUADA AL MIG DEL BOSC
A LA GARRIGA

Director i Fundador:

Dr. Josep M.ª Petit Freixas

VOT D'INFANT

Jo que sóc petit, petit, però que tinc el cor més gran que una muntanya, perquè sóc bo, ben sa i normal, vull ésser Padri de Dolor d'aquells altres infants, germans meus, que no ho són. I faig el Vot, de posar cada dia, en la meua guardiola, aquella petita moneda que pare o mare em donen per a comprar llinadures, per tal d'adquirir el llibre "CANÇONS D'INFANTS", de Narcisa Freixas, puix que els beneficis que pugui produir la seva venda són pel sosteniment de la petita llar d'infants pàrvuls invàlids, que és el Sanatori Escola.

Aquest llibre es trameta per correu contra reembossament de 5'50 ptes. fent la comanda per escrit a Rambla de Catalunya, 56, 1.er - Barcelona.